

Ключевые слова: общественно опасное деяние, ненадлежащий при-смотр, социальные свойства последствий, существенный вред здоровью, невы-полнение или ненадлежащее выполнение профессиональных или служебных обязанностей.

Zaslavska M. G. The problems of establishing the objective side of crime provided Art. 137 of the Criminal Code of Ukraine

The elements of the objective side of the offense under Art. 137 of the Criminal Code of Ukraine are studied. The types of violations and professional duty to safeguard the lives and health of children are observed. The content of publicly dangerous consequences and types of causal link between the act and the consequences is established. The problem of guard of rights minor was probed with the purpose of analysis of psychology of man in early, juvenile and youth age, exposure of it age-old aspirations and necessities, features of development and becoming of society an independent member. Similar sort of research complement organically, and on occasion serve as basis for the conclusions of specialists-lawyers in part of expedience of providing of guard those or other rights for a rising generation by the measures of criminal law.

Keywords: publicly dangerous act, improper supervision, social properties of consequences, substantial harm to the health, non-fulfilment or improper imple-mentation of professional or official duties.

УДК 343.12

О. Ю. Зуєв

**КЛАСИФІКАЦІЯ УЧАСНИКІВ ПРАВОВІДНОСИН,
ЩО ВИНИКАЮТЬ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЗБУТУ МАЙНА,
ОДЕРЖАНОГО ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ**

Встановлено, що правовідносини, які виникають під час протидії під-розділами карного розшуку збуту майна, одержаного злочинним шляхом, ма-ють комплексний, двосторонній, а в деяких випадках і багатосторонній харак-тер і умовно поділяються за призначенням на декілька груп. Надано авторську класифікацію учасників цих правовідносин.

Ключові слова: збут майна, одержаного злочинним шляхом, підроз-діли карного розшуку, класифікація, учасник.

Одним із пріоритетних завдань діяльності законодавця у напрямі створення і зміцнення правової держави, в основі якої стоїть захист прав та свобод громадян, є повне нормативне закріплення всіх аспектів протидії злочинності правоохоронними органами, в тому числі і щодо використання ними оперативно-розшукових сил, засобів, методів і форм для своєчасного виявлення, попередження і до-кументування злочинів. У більшості розвинених демократичних країн світу в правову основу діяльності правоохоронних органів покла-дено вимоги, проголошені рядом міжнародно-правових документів,

© Зуєв О. Ю., 2014

покликаних забезпечувати захист особистих прав людини та громадянина. З цього приводу доречно висловився О. М. Бандурка, наголошуючи, що правова основа оперативно-розшукової діяльності становить собою систему правових установлень, які містяться в законах і відомчих актах що визначають завдання, принципи, зміст і порядок оперативно-розшукової діяльності [1, с. 128]. Враховуючи наведене, можна констатувати, що діяльність підрозділів карного розшуку щодо протидії збуту майна, одержаного злочинним шляхом, повинна теж бути законодавчо врегульована, тому що в процесі її здійснення має місце обмеження особистих прав громадян.

Проблеми правового регулювання правоохоронної діяльності завжди були у центрі уваги науковців різних галузей юридичної науки. Основи правового регулювання ОРД взагалі та протидії злочинам загальнокримінальної спрямованості зокрема розроблялись багатьма вченими: О. М. Бандуркою, І. І. Басецьким, В. Г. Бобровим, Б. Є. Богдановим, М. С. Вергузаєвим, А. Ф. Возним, Д. В. Гребельським, Е. О. Дідоренком, В. П. Євтушком, І. П. Козаченком, В. А. Лукашовим, П. П. Михайленком, С. С. Овчинським, В. Г. Самойловим, Г. К. Синоловим, М. В. Стацаком, А. Б. Утєвським, В. В. Шендриком та ін.

Мета статті – надати класифікацію учасників правовідносин, які виникають під час протидії збуту майна, одержаного злочинним шляхом.

Детальне правове регулювання роботи оперативних підрозділів – важливий захід повного і правильного введення в життя законів та підзаконних актів із питань боротьби зі злочинністю [2, с. 37]. Однак під час проведеного анкетування працівників підрозділів карного розшуку майже 78 % опитаних погодилися з твердженням щодо незадовільного стану правового регулювання діяльності вказаної служби з питання протидії збуту майна, одержаного злочинним шляхом, та підкреслили, що вказана проблема загострилась та набула більшої актуальності після прийняття Кримінального процесуального кодексу України та відповідно внесення змін до закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». Резиденти вказали, що із набуттям чинності зазначених нормативних актів утворилася низка колізій між законодавством та відомчими нормативними актами, що призвело до тимчасового блокування роботи підрозділів карного розшуку. У той же час хоч і були прийняті нові відомчі нормативно-правові акти, що направлені на врегулювання питань, які виникають під час здійснення протидії злочинності, в тому числі й стосовно збуту майна, одержаного злочинним шляхом, майже 93 % опитаних практичних працівників указують на існування окремих прорахунків у актах, що регулюють зазначене питання.

Взагалі правову основу здійснення оперативно-розшукової діяльності відповідно до положень ст. 3 закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [3] становлять: Конституція України, вказа-

ний Закон, Кримінальний, Кримінальний процесуальний, Податковий та Митний кодекси України, закони України «Про прокуратуру», «Про міліцію», «Про Службу безпеки України», «Про Державну прикордонну службу України», «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб», «Про судоустрій і статус суддів», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, державний захист працівників суду і правоохоронних органів», інші законодавчі акти та міжнародно-правові угоди і договори, учасником яких є Україна.

Ми погоджуємося з думкою В. А. Ортинського про те, що правова основа цього виду державно-правової діяльності (мається на увазі оперативно-розшукова діяльність) розглядається як сукупність законодавчих та інших нормативно-правових актів, у рамках яких вона починається, розвивається та припиняється і, відповідно, у рамках яких можуть і повинні діяти всі суб'єкти оперативно-розшукової діяльності та інші суб'єкти, які потрапляють або залучаються у сферу оперативно-розшукової діяльності [2, с. 37]. Однак враховуючи, що основою будь-якого із вищеприведених термінів є система правових актів, які регулюють правовідносини, що виникають між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності та іншими суб'єктами, вважаємо за доцільне розглянути, які саме правовідносини виникають у працівників карного розшуку під час протидії збуту майна, одержаного злочинним шляхом.

Слід зазначити, що ми погоджуємося з такою класифікацією правовідносин в ОРД, що мають комплексний, двосторонній, а в деяких випадках і багатосторонній характер, і які умовно можна поділити за призначенням на такі групи:

– перша – це правовідносини, що виникають між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, усередині між собою та серед різних оперативних підрозділів правоохоронних органів, яким надано право здійснювати оперативно-розшукову діяльність чи які виконують правоохоронні функції (внутрішні, системні правовідносини);

– друга – правовідносини, що виникають між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності (оперативними підрозділами) та різними державними та недержавними установами, організаціями, підприємствами, засобами масової інформації і подібними структурами у зв'язку зі здійсненням оперативно-розшукової діяльності;

– третя – правовідносини, що виникають між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності та особами, які залучаються до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності на конфіденційній та інших основах;

– четверта – правовідносини, що виникають між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності та особами, які потрапили до поля зору оперативних підрозділів з інших причин, – задумують, готують

чи вчиняють злочини, підозрюються у вчиненні злочинів, ухиляються від кримінального покарання, безвісно відсутні та інше;

– п'ята – правовідносини, які виникають між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності та особами, які захищаються в процесі її здійснення;

– шоста – правовідносини, що виникають у процесі використання оперативного-розшукових сил, засобів, методів та способів вирішення оперативно-розшукових задач для боротьби зі злочинністю та документуванню злочинної діяльності;

– сьома – правовідносини, що виникають у процесі проведення спеціальних оперативно-розшукових заходів;

– восьма – правовідносини, що виникають у процесі переведення оперативно-розшукової інформації із площини конспіративного провадження в офіційне;

– дев'ята – правовідносини, що виникають у процесі прокурорського нагляду та судового контролю за здійсненням оперативно-розшукової діяльності [4, с. 25–26].

Необхідно зазначити, що класифікація правовідносин в оперативно-розшуковій діяльності може бути здійснена на підставі інших значущих ознак, а саме:

а) за юридичною природою – матеріальні та процесуальні;

б) від функціональної спрямованості – охоронні та регулятивні;

в) залежно від об'єкта впливу – охоронні і регулятивні;

г) за характером правових зв'язків між суб'єктами – прості та комплексні;

ґ) за порядком розподілу прав і обов'язків між суб'єктами – двосторонні та односторонні [4, с. 26].

Зважаючи на вищевикладене та результати аналізу емпіричного матеріалу, вважаємо можливим надати класифікацію учасників правовідносин, які виникають у процесі протидії підрозділами карного розшуку збуту майна, одержаного злочинним шляхом, а саме:

– посадові особи державних органів, які уповноважені на здійснення оперативно-розшукової діяльності щодо протидії збуту майна, одержаного злочинним шляхом (підрозділи карного розшуку ОВС України);

– спеціалізовані державні органи, посадові особи, які уповноважені на здійснення оперативно-розшукової діяльності та які залучаються в процесі проведення оперативно-розшукових заходів (підрозділи оперативно-технічних заходів, оперативної служби та оперативні підрозділи Державної пенітенціарної служби);

– підрозділи правоохоронних органів України, які не мають права на здійснення оперативно-розшукової діяльності, однак залучаються в процесі її легалізації (слідчі підрозділи);

– посадові особи державних органів, яким надано функцію контролю за оперативно-розшуковою діяльністю та погодження дозволів

на здійснення оперативно-розшукових заходів (органи прокуратури та суду);

– фізичні особи, які залучаються в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності (негласні джерела одержання первинної оперативно-розшукової інформації);

– фізичні особи, які готують та вчиняють злочини, та відповідно до яких здійснюються оперативно-розшукові заходи чи негласні слідчі (розшукові) дії.

Отже, на основі проведеного у цій статті аналізу можемо зробити **висновок**, що під час здійснення оперативно-розшукової діяльності кожна група учасників правовідносин, які виникають у процесі протидії підрозділами карного розшуку збуту майна, одержаного злочинним шляхом, керується як загальними (Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»), так і спеціальними (відомчими актами закритого характеру) нормативними актами.

Список використаних джерел: 1. Бандурка О. М. Теорія і практика оперативно-розшукової діяльності : монографія / О. М. Бандурка. – Харків : Золота миля, 2012. – 620 с. 2. Ортинський В. Л. Удосконалення нормативно-правового забезпечення оперативної розробки / В. Л. Ортинський // Бюлетень з обміну досвідом роботи. – 2003. – № 151/152. – С. 34–38. 3. Про оперативно-розшукову діяльність : закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303. – Зі змін. і допов. 4. Кравченко Ю. Ф. Оперативно-розшукова діяльність податкової міліції : навч. посіб. / Ю. Ф. Кравченко. – Київ : ДПАУ НАДПСУ, 2005. – 480 с.

Надійшла до редколегії 08.10.2014

Зуев А. Ю. Классификация участников правоотношений, возникающих во время противодействия сбыту имущества, полученного преступным путём

Установлено, что правоотношения, возникающие во время противодействия подразделениями уголовного розыска сбыту имущества, полученного преступным путём, имеют комплексный, двусторонний, а в некоторых случаях и многосторонний характер и условно разделяются по назначению на несколько групп. Предоставлена авторская классификация участников этих правоотношений.

Ключевые слова: сбыт имущества, полученного преступным путём, подразделения уголовного розыска, классификация, участник.

Zuiev O. Y. Classification of legal relations' participants arising while counteracting sales of illegally obtained property

On the basis of the analysis of the theory and practice of operative and search activity the author's classification of legal relations' participants arising during the counteraction of sales of illegally obtained property is provided.

The theme of the paper is classification of legal relations' participants arising while counteracting sales of illegally obtained property. The Objective of the paper is to provide author's classification of legal relations' participants arising while counteracting sales of illegally obtained property. Methods of the research are comparative, formal and logical. The relevance of the paper is determined by insufficient theoretical elaboration of the issue concerning classification of legal relations' participants arising while counteracting sales of illegally obtained property. Results of the research are obtained by the analysis and comparison of scholars' scientific papers and empirical data. The area of implementation is operative and search activity, criminal procedure, criminalistics. The practical importance of the paper is the fact that some provisions of the article may be used while writing monographs, educational and methodical textbooks. Conclusions: based on the conducted analysis the author stated that while realizing operative and search activity each group of participants of legal relations arising while counteracting sales of illegally obtained property is guided by both general (the Law of Ukraine «On Operative and Search Activity») and special (departmental acts of secret form) regulations.

Keywords: scientific development, sales of illegally obtained property, criminal investigation divisions.

УДК 343.125

О. О. Козленко

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ БОРТЬБИ ІЗ РОЗПОВСЮДЖЕННЯМ ДИТЯЧОЇ ПОРНОГРАФІЇ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Розглянуто проблеми боротьби з дитячою порнографією в мережі Інтернет. Здійснено порівняльно-правовий аналіз міжнародного та національного законодавства в цій сфері. Досліджено особливості законодавства США, Великобританії, Японії та Канади щодо боротьби із розповсюдженням дитячої порнографії в мережі Інтернет. Виокремлено позитивний досвід зарубіжних країн у боротьбі з цим видом злочинів. Надано оцінку стану національного законодавства у сфері протидії розповсюдженню дитячої порнографії.

Ключові слова: дитяча порнографія, порноіндустрія, кіберзлочин, мережа Інтернет, телекомунікації, транснаціональна злочинність, інтернет-провайдери, трафік інформації.

Одним з факторів, який негативно впливає на формування загальнолюдських цінностей, насамперед у молодого покоління, є порнографія, яка посіла не останнє місце у доходах тіньової економіки та отриманні злочинного капіталу. Суспільна небезпечність злочинів проти вікових моральних догм полягає в тому, що ці злочинні дії посягають на основні принципи духовного життя: сексуальну стриманість, моральність у сфері статевих стосунків, подружню вірність.

© Козленко О. О., 2014